

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (BDP)

Korišćena metodologija je u skladu sa Sistemom nacionalnih računa (SNA'93) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA'95).

Bruto domaći proizvod (BDP) mjeri ukupnu vrijednost dobara i pruženih usluga koje su proizvele rezidentne institucionalne jedinice.

MONSTAT sprovodi obračun BDP-a po proizvodnoj i potrošnoj metodi i obračuni su međusobno nezavisni.

Obračun BDP-a uključuje sve djelatnosti unutar granica proizvodnje definisane metodologijama SNA'93 i ESA'95 i obuhvata cjelokupnu teritoriju Crne Gore.

Procjena neobuhvaćene ekonomije za legalni dio ekonomskih aktivnosti djelimično je uključena u obračun BDP-a.

Nelegalne aktivnosti: droga, prostitucija, krijumčarenje ljudi, nelegalna trgovina CD-a, nelegalno korišćenje softvera, prodaja oružja i dr. nijesu uključene u obračun BDP-a.

Klasifikacija ekonomskih jedinica po djelatnostima u skladu je sa Klasifikacijom djelatnosti (KD) koja je usklađena sa Klasifikacijom ekonomskih djelatnosti Evropske zajednice (NACE Rev.2).

Osnovne kategorije obračuna BDP-a po proizvodnoj metodi su:

Bruto vrijednost proizvodnje se definiše kao tržišna vrijednost svih proizvedenih roba i usluga. Obračunata je po djelatnostima u približnim bazičnim cijenama, jer su sve subvencije tretirane kao subvencije na proizvode, i prema tome uzete u obračun na nivou nacionalne ekonomije.

Intermedijalna potrošnja po nabavnim cijenama je vrijednost proizvoda i usluga koji se transformišu, koriste ili troše u procesu proizvodnje.

Bruto dodata vrijednost, kao povećanje vrijednosti proizvodnje jednaka je razlici između bruto vrijednosti proizvodnje i intermedijalne potrošnje.

Bruto domaći proizvod u tržišnim cijenama iskazuje vrijednost svih proizvedenih dobara i usluga rezidentnih jedinica, tj. zbir bruto dodatih vrijednosti po djelatnostima i poreza na proizvode umanjnih za subvencije na proizvode.

U obračun Intermedijalne potrošnje po djelatnostima uključene su usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene (FISIM) čime je obračun BDP-a usklađen sa Evropskim standardima.

Metodologija obračuna

Proizvodna metoda - Tekuće cijene

Obračun bruto dodate vrijednosti u tekućim cijenama najvećim dijelom zasniva se na podacima Završnih računa preduzeća (Bilans uspjeha i Statistički aneks) i podacima redovnih statističkih istraživanja.

Kvalitet podataka Završnih računa je poboljšao dodatnim procjenama uz korišćenje podataka iz statistike poljoprivrede, industrije, građevinarstva, trgovine na veliko i malo, turizma, saobraćaja i ostalih statistika.

Uz to su korišćeni i administrativni podaci Centralne banke Crne Gore, Poreske uprave, Uprave carina i Ministarstva finansija.

Korišćeni podaci prilagođeni su metodološkim zahtjevima SNA'93 i ESA'95, a u pojedinim slučajevima su izvršene procjene na osnovu raspoloživih podataka.

GROSS DOMESTIC PRODUCT (GDP)

Applied methodology is harmonized with the System of National Accounts (SNA'93) and European system of accounts (ESA'95).

Gross domestic product (GDP) measures the total value of the goods and services produced by resident institutional units.

MONSTAT compile GDP by production and expenditure approaches which are mutually independent.

The GDP calculation includes all activities within the production frame defined by SNA'93 and ESA'95 methodologies and covers the whole territory of Montenegro.

The estimate of non-observed economy for legal part of economy is partially included in compilation of GDP.

The following illegal activities drugs, prostitution, sex- trafficking, illegal selling of CDs, illegal use of software, smuggling of weapons, etc. are not included in GDP estimation.

The classification of economic units by activity is in line with the national Classification of Activities (CA) that is harmonized with the Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev.2).

The basic categories for GDP compilation by production approach are:

Gross output is defined as a market value of all produced goods and services. It is calculated by activities at approximate basic prices, since all subsidies are treated as subsidies on products and accordingly included into compilation at national economy level.

Intermediate consumption at purchase prices is the value of goods and services, which are transformed, used and consumed during production process.

Gross value added, as the output value increase equals to the difference between gross output and intermediate consumption.

Gross domestic product at market prices is the value of all goods and services produced by resident units, i.e., the sum of gross value added by activities and taxes on products less subsidies on products.

In compilation of intermediate consumption by activities is included the value of financial intermediation services indirectly measured (FISIM) which increase level of harmonisation of GDP compilation in line with European standards.

Methodology

Production approach - Current prices

Gross value added calculation at current prices is mostly based on Annual Financial Reports of Enterprises (Income statements and Statistical Annex) and results of regular statistical surveys.

The data quality of annual Financial Reports was checked and partially corrected on the basis of data from statistical surveys in agriculture, industry, construction, wholesale and retail trade, tourism, transport and other statistics.

Additionally, it was used administrative data obtained from Central Bank of Montenegro, Tax authorities, Customs administration and Ministry of Finance.

The used data were adjusted according to the requirements of SNA'93 and ESA'95 methodologies, while in certain cases particularly estimation were made on the basis of available data.

Stalne cijene

Obračun BDP-a po proizvodnoj metodi urađen je i u stalnim cijenama. Na osnovu raspoloživih podataka izvršen je obračun u stalnim cijenama primjenom metode *dvostruke deflacije* za djelatnost „Poljoprivrede, šumarstvo i ribarstvo. Za sve ostale djelatnosti obračun je sproveden primjenom metode jednostruke ekstrapolacije.

Potrošna metoda - tekuće cijene

Obračun BDP-a po potrošnoj metodi u tekućim cijenama zasniva se na podacima iz redovnih istraživanja MONSTAT-a, Uprave carina, Ministarstva finansija, Centralne banke Crne Gore .

Za obračun lične potrošnje domaćinstava korišćeni su podaci iz redovnih istraživanja MONSTAT-a, kao i iz različitih administrativnih i ostalih raspoloživih izvora. Glavni izvor podataka je Anketa o potrošnji domaćinstava. Korišćena je COICOP klasifikacija na četvrtom nivou. Za obračun lične potrošnje domaćinstava primijenjen je metod Robnih tokova (Commodity flow approach) koji predstavlja balans svih tokova roba i usluga proizvedenih i uvezenih na jednoj strani i korišćenih i izvezenih na drugoj strani.

Podaci o izdacima države izračunati su na osnovu podataka Ministarstva finansija i Završnog računa budžeta Crne Gore. Individualna potrošnja države obuhvata rashode za Obrazovanje, Zdravstvo, Socijalnu zaštitu i Sport, kulturu i rekreaciju. Ostali rashodi države predstavljaju kolektivnu potrošnju (opšte javne službe, vojna i civilna odbrana sa ministarstvom, stambeno-komunalni poslovi i sl.).

Bruto investicije u osnovna sredstva pravnih lica obračunate su na osnovu metode "robnih tokova" (Commodity flow approach) i podataka iz Godišnjeg istraživanja o investicijama u osnovna sredstva koje sprovodi MONSTAT. Bruto investicije u osnovna sredstva za nekorporativni sektor (građevinarstvo, poljoprivredu i dr.) procijenjeni su na osnovu raspoloživih podataka iz redovnih statističkih istraživanja.

Podaci o izvozu i uvozu usluga zasnivaju se na podacima Bilansa plaćanja Centralne banke Crne Gore. Podaci platnog bilansa Crne Gore za 2013. godinu su u skladu sa novom metodologijom MMF-a (BPM6).

Stalne cijene

Obračun BDP-a po potrošnoj metodi urađen je i u stalnim cijenama. Na osnovu raspoloživih podataka izvršen je obračun u stalnim cijenama primjenom metode ekstrapolacije za potrošnu kategoriju *Potrošnja države*, a za sve ostale potrošne kategorije obračun u stalnim cijenama je izvršen primjenom metode deflacije.

Constant prices

GDP calculation by production approach is also done at constant prices. On the basis of available data it is carried out double deflation method for activities "Agriculture, forestry and fishing". For all others activities calculation is done by applying single extrapolation method.

Expenditure approach - Current prices

The GDP compilation by expenditure approach at current prices is based on the data from regular surveys of MONSTAT, Ministry of Finance, Central Bank of Montenegro .

Final consumption expenditure of households was calculated on the basis of data from regular statistical surveys of MONSTAT as well as on data from various administrative sources. The main data source is Household Budget Survey (HBS). COICOP classification on 4-digit level is applied. Commodity flow approach is used for estimation of final consumption expenditure of households which represent balance of all goods and services flows that are produced and imported from one side and used and exported on the other side.

Data on Government expenditures were based on data from Ministry of Finance and Budgetary Report of Montenegro. Individual Government final consumption includes expenditures on *Education, Health, Social security and welfare* and *Sport, culture and recreation*. Remained expenditures of the government are related to collective consumption (general public services, military and civil defence with ministry, residential and communal services, etc).

Gross fixed capital formation data for corporate enterprises are compiled by Commodity flow approach and using data from regular MONSTAT survey: Annual survey on investments in fixed assets. Gross fixed capital formation for the unincorporated sector (construction, trade, agriculture, etc.) was estimated on the basis of available data from regular statistical surveys.

Data on exports and imports of services are based on the Balance of Payment data of Central Bank of Montenegro. Balance of Payment data of Montenegro for 2013 are in line with new IMF methodology (BPM6).

Constant prices

GDP calculation by expenditure approach is also done at constant prices. On the basis of available data it is carried out extrapolation method for expenditure component *Government final consumption expenditure* and for others expenditure categories calculation is done by applying deflation method.

6 – 1. BRUTO VRIJEDNOST PROIZVODNJE PO KD-U
I BRUTO DOMAĆI PROIZVOD U TEKUĆIM CIJENAMAGROSS OUTPUT BY NACE Rev. 2 AND GROSS
DOMESTIC PRODUCT AT CURRENT PRICES

hilj. EUR

thous EUR

KD	2012			NACE-Rev.2
	Bruto vrijednost proizvodnje <i>Gross output</i>	Intermedijalna potrošnja <i>Intermediate consumption</i>	Bruto dodata vrijednost <i>Gross Value Added</i>	
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	394 423	162 411	232 012	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Vađenje ruda i kamena	65 900	32 309	33 591	<i>Mining and quarrying</i>
Prerađivačka industrija	503 049	367 587	135 462	<i>Manufacturing</i>
Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	194 210	104 502	89 708	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i sl. aktivn.	91 617	22 755	68 862	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Građevinarstvo	516 829	371 637	145 192	<i>Construction</i>
Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	747 482	361 149	386 333	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Saobraćaj i skladištenje	309 858	179 571	130 287	<i>Transportation and storage</i>
Usluge pružanja smještaja i ishrane	387 439	176 928	210 511	<i>Accommodation and food service activities</i>
Informisanje i komunikacije	292 656	138 068	154 588	<i>Information and communication</i>
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	192 900	63 819	129 081	<i>Financial and insurance activities</i>
Poslovanje nekretninama	294 311	68 038	226 273	<i>Real estate activities</i>
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	232 145	142 287	89 858	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	102 728	73 376	29 352	<i>Administrative and support service activities</i>
Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	381 523	135 217	246 306	<i>Public administration and defense; compulsory social security</i>
Obrazovanje	156 046	13 192	142 854	<i>Education</i>
Zdravstvo i socijalna zaštita	195 573	71 196	124 377	<i>Human health and social work activities</i>
Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	105 717	66 883	38 834	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Ostale uslužne djelatnosti	41 783	19 650	22 133	<i>Other service activities</i>
Djelatnosti domaćinstva kao poslodavca; djelatnosti domaćinstva koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	<i>Activities of households as employers; undifferentiated goods and services-producing activities of households for own use</i>
Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i tijela	<i>Activities of extraterritorial organizations and bodies</i>
UKUPNO	5 206 189	2 570 575	2 635 614	TOTAL
Porezi na proizvode minus subvencije na proizvode			513 243	Taxes on products less subsidies on products
BDP (tržišne cijene)			3 148 857	GDP (market prices)

**6 – 1. BRUTO VRIJEDNOST PROIZVODNJE PO KD-U
I BRUTO DOMAĆI PROIZVOD
U TEKUĆIM CIJENAMA, hilj. EUR,**

**GROSS OUTPUT BY NACE Rev. 2
AND GROSS DOMESTIC PRODUCT
AT CURRENT PRICES, thous. EUR**

/nastavak/

/continued/

KD	2013			NACE-Rev.2
	Bruto vrijednost proizvodnje <i>Gross output</i>	Intermedijalna potrošnja <i>Intermediate consumption</i>	Bruto dodata vrijednost <i>Gross Value Added</i>	
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	436 828	169 942	266 886	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Vađenje rude i kamena	65 012	28 945	36 067	<i>Mining and quarrying</i>
Prerađivačka industrija	477 881	340 895	136 986	<i>Manufacturing</i>
Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	251 775	114 546	137 229	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i sl. aktivn.	102 495	35 826	66 669	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Građevinarstvo	502 660	366 380	136 280	<i>Construction</i>
Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	810 596	422 204	38 8391	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Saobraćaj i skladištenje	326 614	200 876	125 738	<i>Transportation and storage</i>
Usluge pružanja smještaja i ishrane	419 865	202 193	217 672	<i>Accommodation and food service activities</i>
Informisanje i komunikacije	284 792	136 440	148 352	<i>Information and communication</i>
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	182 690	44 292	138 399	<i>Financial and insurance activities</i>
Poslovanje nekretninama	311 895	84 740	227 155	<i>Real estate activities</i>
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	232 242	155 252	76 990	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	128 380	91 017	37 363	<i>Administrative and support service activities</i>
Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	360 570	114 029	246 541	<i>Public administration and defense; compulsory social security</i>
Obrazovanje	153 869	15 044	138 824	<i>Education</i>
Zdravstvo i socijalna zaštita	201 395	72 520	128 876	<i>Human health and social work activities</i>
Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	93 451	48 229	45 221	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Ostale uslužne djelatnosti	48 169	24 013	24 156	<i>Other service activities</i>
Djelatnosti domaćinstva kao poslodavca; djelatnosti domaćinstva koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	<i>Activities of households as employers; undifferentiated goods and services-producing activities of households for own use</i>
Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i tijela	<i>Activities of extraterritorial organizations and bodies</i>
UKUPNO	5 391 179	2 667 383	2 723 795	TOTAL
Porezi na proizvode minus subvencije na proizvode			603 281	Taxes on products less subsidies on products
BDP (tržišne cijene)			3 327 077	GDP (market prices)

**6 – 2. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD PO KATEGORIJAMA
POTROŠNJE U TEKUĆIM CIJENAMA**

**GDP BY EXPENDITURE APPROACH
AT CURRENT PRICES**

mil. EUR

mill. EUR

	Finalna potrošnja <i>Final consumption expenditure</i>		Investicije u kapital <i>Gross fixed capital formation</i>	Promjene zaliha <i>Changes in inventories</i>	Izvoz roba i usluga <i>Exports of goods & services</i>	Uvoz roba i usluga <i>Imports of goods & services</i>	Bruto domaći proizvod <i>Gross Domestic Product</i>
	lična potrošnja <i>Households</i>	potrošnja države <i>Government</i>					
2005	1 267,9	543,4	326,3	-4,6	790,4	1 108,5	1 814,9
2006	1 660,9	580,0	469,8	77,0	1 061,0	1 699,8	2 148,9
2007	2 369,0	539,3	867,1	39,0	1 189,9	2 323,9	2 680,4
2008	2 814,8	698,1	1 180,2	74,7	1 218,2	2 900,4	3 085,6
2009	2 503,7	661,4	797,6	10,8	957,5	1 950,1	2 980,9
2010	2 550,7	727,2	655,1	52,3	1 077,4	1 958,9	3 103,8
2011	2 667,4	695,3	596,4	-8,1	1 382,6	2 099,6	3 234,0
2012	2 632,0	679,1	583,8	30,9	1 389,4	2 166,4	3 148,8
2013	2 712,0	660,2	638,7	-8,4	1 390,1	2 065,5	3 327,1

6 – 3. BRUTO DODATA VRIJEDNOST PROIZVODNJE PO KD-u
I BRUTO DOMAĆI PROIZVOD U STALNIM CIJENAMAGROSS VALUE ADDED BY NACE Rev. 2 AND GROSS
DOMESTIC PRODUCT AT CONSTANT PRICES

hilj. EUR

thous. EUR

KD	Bruto dodata vrijednost 2012 Gross Value Added 2012	Realne stope rasta, 2012 Real growth rates, 2012	NACE-Rev.2
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	229 831	-10,5	Agriculture, forestry and fishing
Vađenje rude i kamena	32 957	-7,7	Mining and quarrying
Prerađivačka industrija	141 571	-12,9	Manufacturing
Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	66 340	1,4	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i sl. aktivn.	67 271	0,1	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Građevinarstvo	139 269	-11,9	Construction
Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	384 657	-1,8	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Saobraćaj i skladištenje	144 726	-4,1	Transportation and storage
Usluge pružanja smještaja i ishrane	213 826	3,2	Accommodation and food service activities
Informisanje i komunikacije	168 552	2,2	Information and communication
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	129 519	-1,8	Financial and insurance activities
Poslovanje nekretninama	221 854	0,9	Real estate activities
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	91 656	3,9	Professional, scientific and technical activities
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	27 914	4,3	Administrative and support service activities
Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	264 124	2,8	Public administration and defense; compulsory social security
Obrazovanje	143 868	3,3	Education
Zdravstvo i socijalna zaštita	122 255	0,2	Human health and social work activities
Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	40 784	2,5	Arts, entertainment and recreation
Ostale uslužne djelatnosti	19 254	-2,0	Other service activities
Djelatnosti domaćinstva kao poslodavca; djelatnosti domaćinstva koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	Activities of households as employers; undifferentiated goods and services-producing activities of households for own use
Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i tijela	Activities of extraterritorial organizations and bodies
UKUPNO	2 650 228	-2,0	TOTAL
Porezi na proizvode minus subvencije na proizv.	501 499	-5,3	Taxes on products less subsidies on products
BDP	3 151 727	-2,5	GDP

**6 – 3. BRUTO DODATA VRIJEDNOST PROIZVODNJE PO KD-u
I BRUTO DOMAĆI PROIZVOD
U STALNIM CIJENAMA, hilj. EUR**
**GROSS VALUE ADDED BY NACE Rev. 2
AND GROSS DOMESTIC PRODUCT
AT CONSTANT PRICES, thous EUR**

/nastavak/

/continued/

KD	Bruto dodata vrijednost 2013 Gross Value Added 2013	Realne stope rasta, 2013 Real growth rates, 2013	NACE-Rev.2
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	269 419	16,1	Agriculture, forestry and fishing
Vađenje rude i kamena	31 339	-6,7	Mining and quarrying
Prerađivačka industrija	141 541	4,5	Manufacturing
Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	124 424	38,7	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i sl. aktivn.	64 756	-6,0	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Građevinarstvo	146 935	1,2	Construction
Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	402 563	4,2	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Saobraćaj i skladištenje	136 338	4,6	Transportation and storage
Usluge pružanja smještaja i ishrane	216 089	2,6	Accommodation and food service activities
Informisanje i komunikacije	147 344	-4,7	Information and communication
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	115 509	-10,5	Financial and insurance activities
Poslovanje nekretninama	229 418	1,4	Real estate activities
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	92 523	3,0	Professional, scientific and technical activities
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	33 595	14,5	Administrative and support service activities
Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	250 001	1,5	Public administration and defense; compulsory social security
Obrazovanje	144 839	1,4	Education
Zdravstvo i socijalna zaštita	125 882	1,2	Human health and social work activities
Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	40 296	3,8	Arts, entertainment and recreation
Ostale uslužne djelatnosti	23 065	4,2	Other service activities
Djelatnosti domaćinstva kao poslodavca; djelatnosti domaćinstva koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	Activities of households as employers; undifferentiated goods and services-producing activities of households for own use
Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i tijela	Activities of extraterritorial organizations and bodies
UKUPNO	2 735 876	3,8	TOTAL
Porezi na proizvode minus subvencije na proizv.	518 075	0,9	Taxes on products less subsidies on products
BDP	3 253 951	3,3	GDP

**6 – 4. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD PO KATEGORIJAMA
POTROŠNJE U STALNIM CIJENAMA**
**GDP BY EXPENDITURE APPROACH
AT CONSTANT PRICES**

mil. EUR

mill. EUR

	Finalna potrošnja Final consumption expenditure		Investicije u kapital Gross fixed capital formation	Promjene zaliha Changes in inventories	Izvoz roba i usluga Exports of goods & services	Uvoz roba i usluga Imports of goods & services	Bruto domaći proizvod Gross Domestic Product
	lična potrošnja Households	potrošnja države Government					
2009	2 450,6	703,2	824,6	10,0	945,9	2 023,3	2 911,0
2010	2 553,7	659,1	649,7	51,6	1 029,2	1 888,9	3 054,4
2011	2 598,9	715,3	587,6	-10,2	1 294,8	1 982,4	3 204,0
2012	2 581,1	716,7	576,9	30,4	1 365,8	2 119,3	3 151,7
2013	2 661,1	688,4	635,5	-3,3	1 371,3	2 099,1	3 253,9